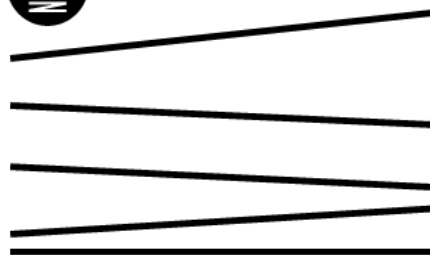

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Metastasio, Pietro.; [Metastasio] ; en
Oversættelse af Dramatophilus [Did. Blicher
Clementin].

Titel | Title:

Conclavet i Aaret MDCCLXXIV, et musikalsk
Skuespil : hvilket skal opføres udi Carnevalet i
Aaret 1775 paa Damernes Theater

Alternativ titel | Alternative title:

Conclavet i Aaret 1774.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Aalborg : ved Joh. P. Holtzberg, 1775

Fysiske størrelse | Physical extent:

48 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

1 1 56 0 8 02327 9

+REX

56, - 370.

Conclavet

i

Aaret MDCCLXXIV.

et musikalsk Skuespil.

Hvilket skal opføres udi Carnevalet i Aaret 1775. paa
Damernes Theater.

Tilegnet disse Damer.

R o m

Hos Cracas.

I Fausheds Tegnet.

Med hoi Tilladelse og Bisald.

En Oversættelse.

Nalborg, 1775.

trykt udi det Kongel. privilegerede Bogtrykkerie
ved Joh. P. Holstberg.

Handwritten signature or mark, possibly 'H. H. H.' or similar, in cursive script.

Forerindring.

Da dette satiriske og muntre Stykke, der i Rom har foraaarsaget saa megen Ofsigt og den skarpeste Efterforskning om dets Forfatter, allerede sæses oversat baade i det Franske og Tydske Sprog, saa har jeg troet, at det og vilde finde Læsere i Modersmaalet.

Jeg har, ved at sammenligne begge disse Oversættelser med Originalen, befundet, at den Franske er noiagtigst, og for at udføre den, saa vidt mueligt, i al sin Eftertryk og Stykke, saa har jeg efter dennes Exempel og Kienderes Raad ikke bundet mig til Rimene, uden allene i Arierne.

Dramatophilus.

Indhold.

Efterat den store Pave Clemens XIV. i September 1774. var død, forsoiede Cardinalerne sig, som sædvanligt, til Conclave i det store Vaticanke Pallads, for at skride til en nye Paves Valg. Men ved de vælgende Personers Ueenighed, som aldeles ikke kunde blive eenige imellem sig i denne vigtige Sag, varede Valget usædvanligt længe.

Stoffet til Hovedhandlingen er taget af det tredje og ottende Ugeblad del Gracas, af Notizie dal Mondo No. 121. og af Gazette di Foligno. En stor

Deel mindre vigtige Omstændigheder ere, til Theatrets Bequemmelighed, digtede. Scenen er i Conclavet.

Poesien er meestendeels af den berømte Abbed **Metastasio**.

Musiken af **Piccini**.

Monsig. **Landini**, Sacristiebevarer, er Opfinder og Forskædiger af Klæderne.

Hr. Advocat **Benetti** har malet Decorationerne.

Monsieur **Dini**, Ceremoniemester, har Maskinforandringernes Direktion.

Balleter.

Den første Ballet er efter Hr. Abbed **Paris**, Conclavist hos Hans Eminence Cardinal **Braschi**, hans Opfindelse og Anordning.

Den er heroisk, og forestiller Spaniernes Nederlag ved den Stad **Vilherri** af de Keiserlige Tropper.

Den

Den anden Ballet er efter Hr. Abbed Bruni, en anden Ceremoniemester, hans Opfindelse og Anordning.

Den forestiller et Tydsk Spil, Cordellina Kaldet.

Dandsere.

Som Mandspersoner.

Som Fruentimere.

Ovennævnte Hr. Abbed Paris.

Monsign. Valeriani.

Monsign. Negroni.

Hr. Abbed Pieri.

Hr. Doctor Rossi.

Hr. Abbed Manni.

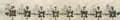
Hr. Abbed Tosi.

Hr. Abbed Onorati.

Solo-Dandsere.

Hr. Abbed Bruni og Monsigneur Lucca.

Personerne i dette musikalske Skuespil.

Deres Eminenter Cardinalerne.

Alexander Albani.

Johan Franz Albani.

von Bernis.

Orsini.

Belada, kaldet Ecumenico (den almindelige) i alle Hoffers virkelige
Tjeneste.

Negroni.

Carl Rezzonico.

Sersale.

Serbelloni.

Fantuzzi.

Veterani.

Casali.

Corfini.

von Rossi.

Delei.

Casino.

Caracciolo.

Giraud.

Chor af Kammertjenere og Opvartere i Conclavet.

Srajetta.

Stumme Personer.

Ceremoniemesteren.

Conclavistjerne og Chirurgi.

Første

Første Handling.

Første Optrin.

En stor Sal med Conclavets Port, hvortil der gaar en lang Gang, beqvem for Heste, Bogue p. i. m.

Negroni og Orsini.

Neg. **M**in Beslutning er fattet, Orsini: Jeg antager intet Raad meere; Derksom jeg ikke selv sinedder Cabaler og Ranter, saa bliver jeg ikke Have, og en uværdig Medbeyler berøver mig den tredobbelte Krone.

Ors. (Hvilken ædel Stoltbed!) Negroni, styr dit utaalige Sind. Overlad mig og Cardinal von Bernis at sørge for din Lykke. Jeg vil gjøre meere for dig, end du vel troer, og min Konge . . . du skal see: Dog nok for denne Gang, endnu er det ikke Tid at aabenbare dig en Hemmelighed, der nok skal blive bekendt engang: Du veed, at min Konge . . .

Neg. Men alt dette siger intet! I Forgaaars havde Panfil; ved hvilken Intrigue, er mig ubevidst, nær besegret den Havelige Stool: Derksom Gersale kun kom, han allene kunde føre mig paa Thronen, naar han kun toog sig af mig. Men han forraader mig, og at! jeg bliver nu ikke meere Have.

Ors. Fordøm dog ikke saa hastig en Ven, o! Negroni: Den Bøyn, der skiller Rom, hvor vi ere, fra Muurene om Neapel, hvor han opholder sig, er ingen Springevæg. Maaskee dit Bud har heller ikke strax troffet ham: Og sandelig! Sersale har just ingen Vinger paa Fodderne: Dog han er, maaskee, nærmere, end du tænker: Mit Hjerte, som pikker i mig, siger mig det.

Neg. O! maatte han dog komme i det ringeste for Solens Nedgang! Ulykkelige Negroni! at imedens vi her spille Tiden, bliver, maaskee, andenseds en Pave valgt. Derfor som Sersale, der er saa erfaren i Conclavet, dog var kommen betids, saa kunde han have stræbt for mig.

(Man seer Golt paa Trappen.)

Ors. See, der kommer han.

Neg. Hvem?

Ors. Sersale.

Neg. Hvor er han?

Ors. Mig tyktes jeg seer ham paa Trappen Nej! det er ikke ham.

Neg. Al! du beleer mig; Orsini! og med Kette! Jeg Daare, at jeg satte alt mit Haab paa Sersale.

Andet Optrin.

Sersale, som stiger ud af en Portehaise, med Folge og Bedækkelse. Equipagen og Vognene tage bort igien.

Sersale og de forrige.

Sers. Her er Sersale.

Neg. Al! elskte Ven! al! dyreste Fyrste! jeg begynder igien . . .

Ors. Deres Eminences underdanige Tiener.

Neg. Jeg begynder igien at leve.

Ors. Velkommen! hvorledes besinde de sig?

Sers. Deres Eminencers underdanige Tiener.

Neg. Du er min Stytte, mit eeneste Haab er du.

Ors. Saaledes taledes du kort tilforn ikke om ham.

Neg. Min Fyrste! dette Øyeblik kan du opøie mig til den pavelige Værdighed.

Sers. Hvorledes da?

Neg. Her kun: Du skal saae at see, at Cardinalerne

Ors.

Ors. Jeg kan forestille mig, at Deres Eminence maae være meget træt af Reisen, og have Hvile nodig.

Sers. Ja, min Herre!

Neg. Prints! hvis du har den mindste Kierlighed for mig . . .

Ors. Siig mig dog, Deres Eminence! har de havt en god Reise?

Neg. (Alt hvilken Pine! han lader mig jo ikke saae et Ord frem.)

Sers. Guldkommen god.

Ors. Jeg tænker, at Deres Eminence i Morges har maattet udstaae meget formedelst den grumme Kulde.

Neg. (Den, han ødelægger mig med sit sordømte Sladder.)
(Fortrædelig.)

Sers. Bisselig ikke lidet. Min Ven! lad mig dog vide, hvorledes jeg kan være dig behjælpelig.

(Til Negroni.)

Ors. Har Høsten i Neapel været god?

Neg. Det er nok bedst, jeg gaaer, og kommer en anden Gang igien.

(Gaaer vred bort)

Ors. Kom Deres Eminence, jeg vil føre dem til deres Celle.

Sers. Er der, maaskee, den paa Hjørnet?

Ors. Just den, just den.

Sers. Nu, saa skal jeg da giøre alting for min elskte Ven; han er det værd. Hans høie Stand, hans ærlige, befskedne og fromme Udseende, ethvert Ord, hver Bevægelse, aabenbarer hans gode Hierte, som er ydmyg i alle hans Gierninger og Opsørsel.

Den høie Siel, skönt ringe fød,
Som Valget Ret til Kronen bød,
Mander dog forborgten Majestæt;
Bliver han Pave, min Gud Himlen kroner,
Min Troesfasthed vinder, saa snart han troner!
Jeg mit Drikke da opfyldt har seet! —

(Gaaer ud, hældende sig til Kammertjenterne.)

Tredie Optrin.

Zelada langt borte, lytter, og Orsini.

Ors. **A**! vilde Himlen, at den pavelige Krone blev sat paa Negronis Hoved: Denne Hiertens Ven er vel værd at bære den. Kom tiender hans Fortienester lige saa vel, som vi.

Zel. (Her taler man om at giøre Negroni til Pave. Jeg

maae lytte; saa skal jeg des sikkertere og bedre kunne indrette mine Sager.)

Ors. Bernis vil have ham til Pave, det koste, hvad det vil; Cersale ønsker det; og jeg understytter ham med al muelig Troestkab.

Zel. (Bernis vil have ham til Pave! Cersale forlanger ham! Nu, det er mig nok.) Min Herre! . . .
(Han gaaer tørdeles friepostig til ham.)

Ors. Hvad gjør du, Zelada!

Zel. Naar skal dog det elendige Liv i dette lange Fængsel tage Ende? lad os dog hurtig vælge en Pave, og derved gjøre en Ende paa vor Pine.

Ors. Prins, alle have ikke eet Sind: Naar nogle iblandt os ere Een gunstige, saa ere andre ham imod, og saa gaaer Tiden med det samme.

Zel. Men du, hvad siger du? hvilken tykkes dig vel at være Kronen værdigst.

Ors. Jeg Jeg skulde ikke (forviret) Hvo veed,
(See, han vil udforske mig; men jeg kiender hans Forskillelse, og troer ham ikke.)

Zel. Du svarer intet?

Ors. I Sandhed, jeg har endnu ikke ret eftertænkt Sagen.

Zel. Jeg derimod har siden den første Morgenrøde, jeg her saae opgaae, bestandig holdt Negroni for den værdigste blandt alle: Al! du kiender ikke alle hans Fortjenester: veed ikke, med hvilke fortræffelige Gaver hans Siel er prydet; det var et umaadeligt Foretagende at ville tælle dem; Kierlighed til Retfærdighed, Moed, Klogskab og en ubrydelig Troestkab, fremlyse hos ham: Enhver taler om ham, enhver kalder ham Pave, og alting synes at spaae, at han bliver det. Det var høist uretfærdigt ikke at være ham gunstig.

Ors. Kun alt for sandt.

Zel. For at løste ham paa Tronen, vilde jeg udgyde alt mit Blod. Ikke lidet vil din Bemøvelse hjælpe ham: derfor staae ham da bi: hielp ham i denne vigtige Sag; Jeg for min Person vil være den første til at give ham mit Stemme.

Ors. Al! jeg har dog bedraget mig, han elsker ham oprigtig.)
Zelada! viis i Sierningen det samme Hiertelov, du bær til
til

til Negroni. Kommer han paa Tronen, saa vil han ikke vise sig uerkjendelig mod din Kierlighed; det forsikrer jeg dig paa hans Begne.

Zel. (Det var det, jeg vilde; det øvrige bekymrer jeg mig ikke om.) Iviul ikke om mit Stemme; Imidlertid, min Herre, dersom han kommer paa Tronen, saa anbefal ham min Lykke, jeg vilde gierne ikke være længere iblandt de almindelige Cardinaler.

Ors. Jeg forstaaer dig, du har intet at befrygte.

Tænk nu kun paa din bedste Ven,

Han da igien paa dig skal tænke;

Forslad dig til: den Dag igien

Skal komme, vi dig Von vil tænke.

(Gaaer bort.)

Fierde Optrin.

Zelada allene.

At forandre sin Troeskab og Meening efter Omstændighederne, er just ikke det stærfeste Kunstgreb; En Ting seer ikke altid ligedan ud. Enhver, som traacter efter at svinge sig op over andre, maae vide at forstille og skille sig. Bestandighed, Oprigtighed, ere tomme Navne. Man maae see efter, om en Ting er nyttig, og ikke om den er billig, saadant vil jeg tænke; lad enhver have sin Maade, jeg har min. De prægtige Regler om Ære, Redelighed, ubrydelig Troeskab, de ere ikke for mig. Denne strænge Lære var ganske god i Egyptens Templer, eller i Spadseregangene i Athenen. Saa længe Negroni sejler med gunstig Wind, er jeg den troeste af alle hans Venner; men støder han an, saa svær jeg ved alle Helgene, at jeg slaar mig til en anden, og bekymrer mig intet videre om ham.

En Vens Bestandighed er lige

Som Phoenix i Arabien;

Enhver veed nok om den at sige,

Dg dog har ingen seet den.

D! hvis I saadan Ven kan finde,

Saa fører ham strax til mig hen; —

Mit Hierte er for sig en Ven;

Han skal min heele Troeskab vinde.

(Gaaer bort.)

Femte

Femte Optrin.

Et Gallerie, som stoder til Cardinal von Bernis Celle, hvilken man seer siddende ved et Bord at læse et Blad med Opmærksomhed. I den bagreste Deel af Galleriet ere Cardinaterne, Delci og Calino tilligemed Cardinal Corsini, hvilke blive ikke seete af Cardinal von Bernis.

Delci, Calino, Corsini, Bernis.

Del. Jeg kan ikke beskrive dig, o Prints, hvilken en Pine det er mig at sidde her en heel Maaned indsluttet.

Cal. Jeg har endnu længtes meere, end du.

Del. End ont vi for at faae Ende paa Tiden satte os til at spille Trispet?

Cal. Nei! det var bedre, vi dandsede en Menuet; det giver Bevægelse, og fordriver Hypokondrie.

Del. Vil du saaledes, min Prints! velan da! See, der er Corsini, han kan sloite os en Menuet. Dands bestemmer aldrig Purpuret.

Cors. Jeg kommer til beleilig Tid, og jeg er færdig til eders Tjeneste. Vi behøve desuden ikke at tage saa megen Deel i Forretningerne; Man anseer os dog som det femte Hiul til Vognen, og holder os for 3 Taasser.

(De begynde at dandse: Delci som Dame, og Calino som Cavalleer, og Corsini sloiter med Munden en Menuet.)

Bern. Hid! (til sin Conclavist) lad Negroni viide, at Cardinaterne ere velsindede imod ham, og at han, dersom de kun ere mig troe og ikke nogle Dummerhoveder, skal komme til at bestige den ledige Stool. (Conclavisten gaar bort.)

Disse Italienske Præster, som give sig Navn af Politicians, skal dog tilsidst blive vaer, at de have at bestille med mig. Paven skal blive, som jeg vil. (Han seer sig om, og bliver de Dandsende vaer.) De stakkels Mennecker! de ere, ved Gud! gale; Er det nu Tid at dandse? (Endelig skal jeg dog engang blive løs fra disse besværlige Baand, og igien see min Skat.)

(Han begynder igien at læse, og de Dandsende komme nærmere til hans Dør.)

Del. Du seer, store Prints, at vi røre os lidt.

Bern. Disse Narrer seilede mig endnu!)

Cal

Cal. Da vi ere berøvede vore Hanger og Bogue, vore Brøm-
nader med Damer og Cavalleerer, skulde vi henbringe
Dagene meget ubehagelig

Bern. Jeg finder mig deri.

(Han læser igien.)

Corf. Al! gid du og vilde et lidet fornøie dig med os uden at
bestæftige dig saa meget

Bern. (Her maae Taalmodigheden endog forgaae en Helgen.)

Del. Jeg for min Part tilstaaer, og, kantskee, har jeg en Skrue
løs flere end de andre; Dands er min Belslyst. Siig,
Bernis! har du ikke og maaskee Lyst dertil?

Bern. (Gid! hvilken en Straf at have med Folk at giøre, som
aldeles ikke ere ved Forstanden! Jeg kan ikke længere hol-
de det ud.)

Cal. Printis! Hvad skader dig? Du vrier dig, du seer bedrøvet
ud, du skifter Farve, du taler ikke. (Til Bernis)

Corf. Du seer ikke til os?

Del. Svare du intet? Kast i det ringeste et Die til os: Jeg
er Delci, den pudseertlige Halte.

Cal. Jeg er Calino.

Corf. Jeg Corfini.

Bern. Det er nok, mine Herrer! jeg er aldeles ikke findet at
spilbe min Tid. At tale med eder, og at slaae Vand paa
en Gaas, synes mig at være lige eet og det samme. Pakker
jer bort, eller jeg gaaer.

Del. Du skal have din Billie. (Vi have Nye-Maane.) (Sag-
te til Corfini og Calino.) Det er bedst, at vi gaae, og
lade ham blive siddende.

Cal. Jeg gaaer med. Saa kommer da!

Corf. Lad os gaae.

(De gaae bort.)

Siette Optrin.

Bernis og siden Negroni.

Bern. Hvor bliver dog Negroni af? han skulde viide, hvor-
for jeg kalder ham til mig. Men mig synes, jeg seer
ham komme: Ja det er han.

Neg. Her er jeg, dyreste Printis, hvori kan jeg tiene dig? Siig,
befal, ethvert Vink fra dig er en Lov for mig.

Bern.

Bern. Jeg lader søge alle vegne om dig, for at gjøre dig til Pave, og du hier saa længe at komme; Ak! hvor er Forstanden?

Neg. Jeg var gaaen til Stoels at gjøre mit Behov, Prints! tilgiv mit mættede Legeme denne uskyldige Lættelse. En anden Gang skal jeg . . .

Bern. Nu, det er da ligemeget. Hør engang, jeg har til dit Bæste opspundet et uskyldigt Bedragerie, og jeg har sagt Cardinalerne, at det kan ikke gaae an at baste med en Paves Balg, saa længe Hoffets Willie ikke endnu er os bekiendt. Forsøgte ved min Tale stode de alle af fra deres Forsæt at vælge en Pave før. Imidlertid ere mine Anstalter giorte med Snedighed for at saae Balget til at falde paa dig. Til Rezzonico sagde jeg, at han skulde foreene sig med Albani, og forskaffe i det ringeste 10 af deres Stemmer til din Fordeel; Disse, som intet veed meere, skal give dig deres Stemmer, og jeg, som har otte andre Stemmer i mine Hænder, skal fuldkomme Gierningen med den største Behandighed, Vid og List: Lad mig kun sørge derved.

Neg. Hvor særdeles forbunden er jeg dig, o Prints! hvorledes har jeg fortient saa stor en Kierlighed og saa megen Godhed af dig? Hvorledes kan jeg vise min Taknemmelighed mod din store Siel? Skal mit Blod flyde? Skal mit Liv offres for dig? Ja nok da, men det er dog kun et ringe Offer for saa megen Trosfasthed. Hvad skal jeg gjøre?

Bern. Det er kun en ringe Ting, jeg forlanger af dig; det er mig nok, at du, naar du bliver Pave, lader dig regiere af mig allene, og jeg skal føre dit Stib, saa at det ikke i farlig Storm skal synke eller støde an paa Klipper.

Neg. Men du veed, at hos Cardinalerne, (jeg taler ikke om dig) som lade sig regiere af deres Egenindighed, udretter man intet med Formust. Dig er det meget vel bekiendt, hvor forvendt Hovedet sidder paa enhver: Naassee nogen kunde sætte sig imod . . .

Bern. Sætte sig mod mig? Hvad sladderer du? Hvo vil være saa formastelig at sætte sig mod denne Haand, der saa ofte har bibraget sine Fiender det sidste Stød? den gad jeg see.

Neg.

Neg. Og om der nu var Een?

Bern. Saa skulde han erfare, at Bernis veed lige saa got som nogen anden at forsøgte alle sine Anslage. Han skulde skælve, og ved mit blotte Navn skulde han ændre sit Sind og Tanker; han skulde erindre, at . . .

Neg. Det er sandt, altsammen sandt. Men o Himmel! jeg er allerede saa vant til Lidelser, at jeg neppe tør haabe, at min grumme Skiebne vil ændre sig.

Bern. Jeg er Bernis, du veed, jeg er velsindet mod dig, og du græder endda?

Dit Lofte du kun ei forgjætte!

Det andet overlad til mig;

En nogen sig skal mod mit Forsæt sætte,

Og ingen mod min Villie tør trætte,

Øi ingen Cardinaler sig

Wil gjøre til Iven af mig. —

(Gaaer bort.)

Syvende Optrin.

Negroni allene.

Himmel! jeg Hæve! jeg paa Tronen? O! jeg holder det ikke ud. Hvor megen Glæde paa eengang! hvor meget Had vil dog min lykkelige Skiebne forvolde! Fra Hytten, hvor jeg er fød, hvor jeg er opdragen, til Tronen! Bernis! alt dette er din Gave; dig har jeg at takke derfor; jeg erkjender det. Enhver skal høre det af mine Læber, og al Verden skal erfare, at Kierlighed og Erkiendelighed mod dig, saa længe jeg lever, har opslaget sit Sæde i mit Bryst.

Nu blive de hellige Nøgler herester

Under den guldene Lisse lagt,

En Had og en Trætte med samlede Kræfter

Skal meere opløse den sluttede Pagt.

Men Vee kuns den, som stolt og fræk,

Og avindsfuld os tør modstræbe; —

Min stærke Arm skal løse Stræk,

Min Vredes Tordener ham dræbe! —

(Gaaer bort.)

De

Ottende Optrin.

Delei med et Torkstæde i Haanden og grædende. *Casali og Corsini, som troste ham.*

Del. *Alt!* lad mig komme min Bey; Barbarer! I tænke at trefte mig, og I tage Livet af mig.

Cas. *(Han vil gaae, og de holde ham.)* Prints! kom dog til dig selv igien; Du er jo intet Barn; Lad ingen see, du græder; Dersom man ikke vil have dig til Pave, og har sagt dig sin Meening reent ud, saa er der intet meere at tænke paa; Det er jo alt, hvad du kan giøre.

Cors. Man kan jo og leve uden den tredobbelte Krone; Kanstsee du skal komme til at leve roeligere uden Sorg og Besymringer. Du veed ikke, hvor mange Fortredelige heder, der omringe en Regent. *Alt!* kiære Prints! giv dig dog tilfreds. —

Cas. Det er og mit Raad. Giv mig din Haand, og kom, og lad os goae lidt at spadser i denne lange Gang.

Del. Har jeg ikke Marsag at græde? *Alt!* en Steen maatte græde, ikke fordi enhver støder mig fra den Pavelige Trone, men fordi Corsini beskammer mig, gjør Nar af mig; Jeg kan ey bare mig for at græde, naar jeg tænker paa, hvad han sagde mig, og det i Rærværelsen af flere end 20 Conclavister og Betientere.

Cors. Hvad Tort har han da gjort dig?

Cas. Hvad har Corsini vel kundet sige?

Del. Han sagde, at jeg var ikke værd at blive Pave for min Armod og yderlige Fattigdoms Skyld, som var bekiendt af alle. Formindster da Fattigdoms Fortienester? — *Alt* sige, at jeg er en Staaer, o Himmel! — *Alt* kalbe mig en Smylegieft og en Riøkkendreng, sige, at jeg ikke drikker Viin, for jeg har den ikke. — *Alt* jeg saa hemmelig luffer Salat, Bønner, Fersker og Figner fra Biingaardsmændene. *Alt* kiære Prints! *(Til Corsini.)* Jeg seler denne Foragt i mit inderste Hjerte. Det er Skiebnet, og ikke Dyden, der gier, at Een fødes en Staaer. Dersom Fornusten bestemte Eens Indkomster, og ey berigede andre end dem, som ere i Stand til at eje

og

og spare deres Penge, saa kanstee Orsini var Delci og Delci Orsini.

Cas. Du har Ret, jeg tilstaaer det.

Corf. Det er jo uforklammet.

Cas. Men man maae være fornuftig.

Del. O! hvad fornuftig? Jeg vil bort, det er mig om min Hæder at giøre, at jeg ikke bliver her længer.

(Han vil gaae bort.)

Cas. (Her maae List til, for at helbe ham.)

Del. Jeg skal blive det, jeg har været: Det er jeg forarsaget med, og jeg vil søge at leve i Roelighed andensteds med mine fattige Jndkomster.

Cas. Du kan ikke komme bort.

Del. Hvi saa?

Cas. Det begynder at regne.

(I det han seer ud af Winduet, og nikker ad Corf.)

Corf. Man slaaer Regnskærmene ud, og Folk løber og kryber under Stूल her og der.

Del. Naa! det seilede endnu; Grumme Skæbne! Hvad vil du da have af mig? Skal jeg da taale nye Forhaaneiser?

Cas. Det skal ikke stæe.

Del. Ret Alvor?

Cas. Det lover jeg dig; Saa længe der er Liv i mig, skal jeg forsvare dig: Du kan ikke tvivle om min Oprigtighed; Rygtet, som altid fortæller sandt, har udsprede min Retfærdighed fra den ene Høel til den anden.

Corf. Kom vred det, og kalder dig endnu den Uretfærdige.

Del. Velan! mine Venner! Jeg gaaer igien til mine Bærelser, som jeg kom fra.

Cas. Gaae kuns; nu er alting forbi.

Corf. Gaae ind i din Celle, der skal du blive i Ro.

Niende Optrin.

Calino og de forrige.

Cal. Himmel! Den Ulykke manglede os endnu.

Cas. Hvad er paa Færde?

Cal. Jeg veed ei, hvorledes Cardinal v. Rossi er bleven gal. Han er gaaen reent fra Forstanden, saa Munden gaaer immer.

- immerhen paa ham, og han bær sig galt ad, veed ikke, hvad han siger, og staaer og sladderer noget hen i Veivet.
- Corf. Den ulykkelige Mand! Er det sandt?
- Cas. Har du selv været et Die-Widne derom?
- Cal. Alt for vist, desværre!
- Corf. Jeg kan aldrig troe det.
- Cal. Nu da! Vil du ikke troe mig, saa see da.
- Cas. See, der er han.
- Corf. Hvor er han?
- Cal. Seer du ham ikke?

Tiende Optrin.

Cardinal v. Rosi kommer majestætisk frem med sterke Skrit, og be-
trager med sin Rikert Cardinalerne Corsini og Delci.

- Cas. Giv vel Agt paa ham. (sagte til Corsini.)
- Ros. Hør engang, der er den Skionne, hvilken vi trættes om.
(Til Casali vegende paa Corsini.)
- Cas. Er det hende?
- Ros. Det kan være. Men hvoraf veed du det? Hvorledes kommer dette Blad i dine Hænder? Semiramis sover.
- Cas. (Guld forbarme sig! hvilken Forrykkelse.)
- Ros. Man skal kun høre mig: Det er mig, der skal drage Omsorg for en Successor paa den Afstyriske Trone.
- Cas. Velan da, du skal have din Billie.
- Ros. Den, han er vanvittig. (Sagte til Corf. vegende paa Casali)
Var jeg kun i Live, og vankede ikke saa omkring. . . .
- Elfskædig Skugge, som er alt ved Lethe Glod:
Fragt ikke, jeg og der skal sætte snart min fod.
- Udafnemmelige! du vilde ikke saa tale. Vie, holla, bliv her.
- Corf. (Det lader, som han har heele Metastasio i Hovedet.)
- Cal. (Mine Venner! Det er best vi gaae.)
- Cas. Ja, lad os det; Jeg finder ei heller nogen Behag i at høre længere paa hans Galsskab.
- Ros. Holla! Jeg vil skrive: Fort Mitrane!
(Til Corsini med Hastighed.)
- Corf. Ja, nu gaaer jeg.
- Ros. Og I, holder eder færdige til at fuldkomme alle mine Befalinger, og kalder jeg paa eder, saa kommer ikke.
(De gaae bort, og lade ham allene.)
- Cal.

Cal. Farvel!

Ros. Du, da jeg er allene, tilgiver jeg Prinszen: Jeg føler ogsaa Kierlighed: Min Medelsker vil jeg opsege i Japan, hvor han opholder sig. Her hjælper ingen Forstillelse; Jeg er allerede ulykkelig ved en bedrøvet Faders Kierlighed. See, hvor han bestandig skummer af Vrede. Af Guld! mit Hjerter brister. Hans sørgelige Stiltienhed var en Affkye for min Forbrydelse. Der er Støttet! Derfor jeg tvivlede om din Troeskab, saa skulde jeg vende tilbage til Sabines Kierlighed, og saa døer denne Etionhed, og lader, som hun sover.

Ellevte Optrin.

Serbelloni, Alexander Albani, og derefter Zelada
(langt borte.)

Alex. Hillemand! Paa saadan Maade vil den Franske Prins tage os ved Næsen! Ja men! Vi skulle nok taale hans Næsenhed? Ved List og Rænker at ville giøre en Pave, der staaer sin Herre an; men er en Fiende af Rom? Ven! hvor har vi dog staaet og gæbt? Hvilken Mæt, hvilken Fordeel, formaaede ham til at opheie Negroni?

Serb. Og med hvilken Ret tør dog vel dette lumpe Insekt, som en heel Hob Beslagtede af den ringeste Stand omgiver, giøre saa mange andre den pavelige Trone stridig, i hvis Nærhed flyder det reene Blod af berømte Forsædre?

Alex. Bedrageriet er aabenbart, og dette er mig nok. De Fransesiske Rænker ere nu kun et Spilleværk for mig, og jeg befrygter dem ikke meere. Jeg svær høit og dyre, at jeg indtil det sidste Diebsk altid skal være dem imod; og nu vil jeg, at du skal være Pave, og triumfere paa Tronen.

Zel. (Himmel! hvad hører jeg? Saa skal Negroni ikke meere være Pave; men Serbelloni! Lad os høre til.)

(Han hører langt borte opmærksom til.)

Serb. Hvo giver mig Forsikring derom?

Alex. Jeg; er dette dig ikke nok? En Cardinal lover det.

Serb. Men hvo veed, om de andre tænke, som du? Prins?

Ikke alle have dit ædle Hjerter.

Alex. Tvivl ikke, de skal have det; Og skulde der lægge sig Hindringer i Veien for mine Ønsker, saa vil jeg bevæbnet bane dig Vej til Tronen . . . Jeg hører nogen.

(Man hører en Røst bag Forhænget, som raaber: Hvor er Zelada?)

Zel. (Al! Man raaber ad mig: Jeg kan ikke længere høre til; Jeg kommer strax igien.)

(Han gaaer bort.)

Serb. Men naar jeg ikke skaar de regierende Magter an, saa er alt Haab forloren.

Alex. Min Guld! hold endelig engang op med dine ugrundede Tvivl: Hvo, der klarer sig noget efter dit Sladder, veed aldrig, enten det er Dag eller Nat.

Den Geige, som sig forestiller

Hver Klippe, hvert et Stær,

I Fald han ned af Klippen triller,

En at beklage er.

Den Cardinal, som altid gierne

Vil høyt opsvinge sig;

Men mangler baade Mod og Hierne,

Kan evig ærgre mig.

(Han gaaer bort.)

Tolvte Optrin.

Serbelloni allene, dernæst Zelada.

Serb. Og dog er jeg, til min medfødt Stoltheds Stikendsel, ikke endnu nok besluttet til dette store Strid. Den pavelige Trone er ingen Herlighed meer, som man skulde ønske sig. Om den svære Uro, Bedragerier, Forraderier og Farer. Jeg begriber meget vel, hvilken Byrde den tredobbelte Krone er, og hvor megen Meie og Arbeids Regieringskonsten fordrer. Jeg vilde i denne Rang leve ulykkeligere end i privat Stand. Jeg maae endnu bedre overlægge Sagen: Hvo der hidindtil har levet fornøiet.

Zel. Ven!

Serb. (See der den forslagne Ulyfss.) Printz! hvad behager dig?

Zel. Neppe erfarede jeg af begge Albanerne din store Lykke, serend jeg gif efter dig, spurgte hos alle Menneſter om dig:

dig: Af mine Læber hørte enhver din Røst, og nu kommer jeg for at omarme dig, og at trykke den Haand, som engang skal velsigne det romerske Folk. Himlen opfyldte det re glade Ønske! Jeg er overbevist. . . Du er det fuldkomne men værd efter Fornuft, Ret og Billighed.

Serb. (Hvilken Hykler, hvilken Bedrager er han!) Jeg er dig forbunden for din Kierlighed. Jeg kender fuldkommen din stormodige Siel, der saaledes ærer mig; Men med min Opheielse er det ikke endnu afgjort.

Zel. Ikke endnu afgjort? Jeg har med disse mine Øren hørt, at du skulde bestige Tronen, at du var Pave. At du bør ikke skule dit Hjerte for saa troe en Ven! Elig en Forsigtighed duer ikke.

Serb. (En troe Ven! Guld bevar mig fra saadan Een! Han maae gierne blive i den Vildfarelse, der skader mig slet intet: Jeg kan dog ikke undgaae, hvad Himmelen har tiltaenkt mig.)

Zel. At min Fyrste! Dersom du bestiger Tronen, saa erindre dig, at Zelada, en troe Selstabs Broder, altid beundrer dig, at hans Blod . . .

Serb. Jeg veed, at det har flydet i store Helters Årer.

Zel. Om min store Nidkierhed.

Serb. Paa din Nidkierhed har du givet det Romerske Collegium klare og værdige Prover. Jeg erindrer meget vel, hvad du den Gang angav: Enhver veed det. Rom roser dig endnu derfor. (Jeg veed, hvem du er.)

Zel. Du veed, at mine Raad. . .

Serb. Dine Raad veed jeg at slatte; Jeg kender din sielske Fortienestes Værd. Jeg har tænkt paa det altsammen, Zelada! Jeg veed alt.

Zel. Ikke endnu alt. Jeg vilde gierne høre, at man kaldte mig Statssecretair, og saa døe.

Serb. (Den Dumdriftige! hvilken Stoltshed!)

Zel. Jeg ubeder mig af dig det eene sikre Kiendetegn paa det oprigtige Venkab, og dersom jeg erholder det, saa vil jeg lufte mine Dine i Fred.

Serb. Vigtige Forretninger kalde mig fra dig, en anden Gang, Ven, kan du forklare dig tydeligere.

Zel. Jeg har aabenbarer dig mit ganske Hjerte.

Serb. Jeg veed det (Bedrager!) Far vel!

(Gaaer bort.)

Trettende Optrin.

Zelada allene, dernæst Negroni og Bernis, som tale stille med hinanden.

Zel. Nu er det Løfte giort; og denne store Betiening er min, om han bliver Hæve. I Haabet nyder jeg allerede denne Fornoielse forud. Det er mig eet, enten det er Nederdrægtighed eller Dyd, der aabner mig Vejen til min Lykke.

Bern. (Stille, man hører os.)

Neg. (Hvem?)

Bern. (Zelada: Du veed allerede, hvor troeløs han er.)

Neg. (Alt for meget.)

Zel. Benner! det forneier mig at see eder; mit Stemme kan være eder nyttigt; Jeg har lovet eder det, jeg skal holde mit Løfte.

Bern. Vi ere dig begge to forbundne for dit gode Hierte. (Hvilken en Fegner!)

Neg. Og dog, om man har sagt mig Sandhed, har du lovet Albani det for Serbelloni.

Zel. (Det er ganske sandt... Hvad skal jeg sige?) Jeg vilde... (Jeg er forvirret.) Hvo veed...

Bern. Maaskee det og er Usandhed, hvad vi have hørt?

Zel. Gid Himlens Lynild døde mig, om det er sandt.

Neg. (Hvilken Meeneed!)

Zel. Jeg har aldrig seet Serbelloni; Jeg har lovet at give mit Stemme til Negroni; Han allene skal have det, og ikke Serbelloni.

Bern. (Hvor kan han dog forstille sig!)

Neg. Jeg takker dig.

Zel. Jeg vilde ikke gierne have Bernis til Fiende! Himmel! hvad vil jeg ikke gjøre for Bernis og for dig? Jeg betynder mig ikke, min Ven, om Albani Undest, og dersom man stræber for at opløste Serbelloni paa Tronen, hør mig, min Ven; Jeg skal sørge, end give ham mit Stemme.

Bern.

Bern. (Saaledes bedrager han os.)

Zel. (Saaledes bedrager jeg dem.)

Min elskte Ven ham at bedrage! —

Nej! — troeløs jeg dog ikke er:

I slige sorte Gierninger

Mit Hjerter aldrig Deel skal tage.

Nen at jeg elsker ham oprigtig,

Det skal han af mit Forhold see,

(Dog hvad, jeg er min Fordeel pligtig,

Det ogsaa skal med Tiden see.)

(Han gaar bort.)

Fiortende Optrin.

Bernis og Negroni.

Bern. (Gaa, jeg troer dig ikke) Min Ven! gaa ind i dit Kammer; om et Øjeblik skal jeg komme til dig, (Negroni gaar bort.) Det er best, at jeg saar Johan Baptist paa min Side: Han skulde ellers være til stor Hindring i min Plan. Jeg maa passe paa ham, naar han er allene; Sid Himlen befordre mit Onske og min Iver!

For Solen daler, skal man see,

Bed mig et Pavevalg skal see,

Og hvo til Modstand drifter sig,

Han vist nok zittre skal for mig.

Thi Haab, og Mod, og Dristighed

Har hidtil fulgt mig hvert et Sted,

Og den vist tidlig skal opstaae,

Der mig vil sætte Briller paa.

Ende paa den første Handling.

Anden Handling.

Første Optrin.

En bedæft Gang med Gemakker, som strækker sig til den store Gaard.
Selada allene.

Dg endnu veed man ikke, hvad Udfald det vil faae med denne forvirrede Sag! Bernis vil have Negroni til Pave, og Albanerne ville have Serbelloni. Saa længe ingen af disse to Partier vinder, maae jeg holde gode Miner med dem begge, i det ringeste lade saa, endskjønt jeg meener intet af det. Stiller jeg mig anderledes an, saa forderver jeg kun mit heele Spil, og gier et stort Staaer i min egen Fordeel. Hvo, der stræber efter høie Ting, maae gjøre sig Forstillelse, Udflugter, Drømter, og alle Smigrerier, til en Dyd: Han maae besidde den Gave at kunne lyve got, og hvad denne angaaer, da har jeg, Himlen stee Tak, ikke min Lige. Jeg veed vel, at den store Lærer i den Afrikanske Kirke, St. Augustin, prægede altid med Løgn og Bedrag. Men, med hans Tilladelse, saa indseer jeg ikke nogen Narfsag til denne hans strænge og selsomme Lære. Og jeg sætter derover ingen Troe til de Augustiniske Læresatser. Og om de end vare virkelig sunde og uforsælskede, saa vilde dog den Tanke, at Marefoschi, den i mine Dine saa forhadte Marefoschi, forsvare og iagttager dem, være mig nok til at afflye dem. Men jeg seer ingen her, som kan sige mig, hvorledes det gaaer: Tusinde frygtelige Tanker forurolige min Siel; Men jeg skal nok faae alting at viide.

Andet Optrin.

Negroni og Serfale.

Neg. Hvilken en grusom Forandring! For saa Djæbliske N den hørte jeg mig kalde Pave; Jeg sad alt paa Tronen; Jeg foreskrev allerede fra Quirinal Capitol Love; og nu siger man, at jeg er ikke meere Pave, at Serbelloni skal bestige Tronen. Hvilket græffeligt Fald for mig! Hvilken Triumpf for mine Fiender!

Serf.

Sers. Eja! Hvad siger du?

Neg. Det er alt for sandt.

Sers. Og jeg skal i eet Øjeblik misse Frugterne af alle mine Bemøielser, og al min suure Sveed?

Neg. Har du nogensinde fundet forestille dig denne Ulykke?

Sers. Det ganske Conclave er sammensvoret til min Nedstyrtelse.

Sers. Den grusom Skiebne!

Neg. Under hvilken ulykkelig Stjerne er jeg fød? Serfale!

Hvad er herved at giøre?

Sers. Jeg er uden for mig selv: Men hvoraf veed du det? Ryt-
tet kan maaskee være falskt. Du tør endnu ikke ved at
misrøve om Udsaldet; Een kan maaskee med Glid have
udspredt denne falske Beretning for at vinde Tiden til at
foretage noget til din Skade.

Neg. Nej, Prints, jeg bedrager mig ikke. Enhver siger det,
og jeg læser alt for meget enhver's Hierte af hans Ansigt.

O! hvor mange, som forhen holdte det for deres Skyl-
dighed at begætte mig med Underdanighed og dyb Vre-
demaal frygt, ser jeg nu belee mig lige i Dynene, og spotte mig.

Sers. O! Guld, saa er det dog sandt?

Neg. Denne Ulykke min Ven! har mit Hierte spaaet mig. Jeg
har allerede i 2 Ratter ikke fundet faae mine Dine
lukke; Skrækkelige Dromme forstyrrede min Nø: Jeg
faae paa den høyre Haand Lynilden; Snart hører jeg
den strigende Natugles traurige Stemme, og snart falder
en heel Regn af Taarer uformærkt ned fra mine tratte
Dine.

Sers. (I Sandhed, han gjør mig medlidende: Jeg veed ikke,
hvad jeg skulde giøre, om jeg var i hans Sted: Jeg fryg-
ter for ham.)

Neg. Serfale! jeg søler mig ikke stærkt nok til at overleve een
Dag dette Stød. Dersom du, ubarmhiertige Himmels!
bliver ved at drive din utaalelige Spor med mig, saa for-
drer du for megen Taalmodighed af mig.

Dig Krone, dig berøvet være —
Dig Smykke, som vi fort for Døden kun maae være —
Indbiidte Herlighed! dit Savn! — Al! — dette vel
Maae trykke dybt den Svages Siel.

Hvis Tolesløshed og Taalmodighed mig ikke
Bar undt: saa bidste jeg mig et heri at stifte.

Tredie Optrin.

Sersale, dernæst Orsini og Vernis.

Sers. Arme Prints! jeg seer imidlertid ingen af vore Venner. Af dem kunde jeg best faae denne bedrøvelige Historie at viide; Jeg tænker derpaa, og kan neppe troe mig selv. Saae jeg dog i det ringeste Orsini eller Vernis. . . . Himmel! Jeg seer dem begge; Ak! hvor iilsfærdige, hvor forvildede see de ud af Vinene; Jeg finder ikke meere hos dem den fornøiede Luune og den forrige Munterhed.

Ors. Ak! hvor har man spillet med os!

Vern. Ven! Vi ere forraadte!

Sers. Hvad er paa Gærde?

Neg. Du veed, at min Negroni var bestemt til at bestige Troen; Den største Deel af Stemmerne var for ham, dette var Frugten af saa mange Bemøielser og saa megen suur Sved: O Gud! At vinde Resten, der udgjorde den mindste Deel, derom bekymrede jeg mig ikke. Aligevel fornam jeg, at Een af de sidste murrede, og stræbte for at ophidsé Gemytterne mod hverandre, med alt, hvad Ondskab, Vid og Klogskab gav ham i Hænderne: Han forringede paa tusinde Maader min Negronis Fortienester: kaldte ham et slet Menneske, dum, affindig og fød af den ringeste Pøbel. Med eet Ord: Han vidste paa saa mange Maader at bemantle sin hæstige Riddierhed, at han berøvede ham en stor Deel Stemmer: Disse, som vare blevne halstarrige i deres Troeløshed, lagde Kull til Ilden; Pludselig forandrer alting sig, og min kiere Ven, skilt ved alt sit Haab, beholder endelig ikke saa meget som eet Stemme tilovers.

Sers. O! en skrækkelig, o! en overordentlig, Lykkens Forandring!

Vern. Denne nederdrægtige Bagvaskelse gjør nu den stakkels Negroni forhadet i alle Cardinalers Vine. Men Forræderens skielve! Hvem han end er, saa skal han dog ikke længe kunde stiuile sig for min Rasenhed. Jeg skal løbe rasende, endog til hans Seng, og slaae ham med min Mital; Taber jeg, saa vil jeg dog hævne mig.

Sers. Man kan vel ikke tvivle paa, hvo der er Stifter til dette Oprør.

Vern.

Bern. Det en sandt; det er sandt. Begge Albanerne og den Huf-
feltrygge ere skyldige i dette Forraderie, og søge at faae
en anden Pave: Ut! maaessee . . . (ureelig) Dog! jeg
spilder kun Tiden med at klage mig. Venner! jeg an-
raaber eder om Bistand til mine Foranstaltninger: Vi
skulle nyde Frugten af vore Bemøielser, om vi kun alle-
nefte vinde Tiden: Kommer! lader os prøve at forstyrre
Valget: Understøtter mig for al Verdens Dine; Og, ere
Aaaben fornødne, saa staaer mig bi med eders Aaaben;
Paa een eller anden Maade maae vi drage os ud af den-
ne Handel.

Sers. Her er alt mit Blod.

Ors. Her er min Arm.

Bern. Skjalve skal hver Kiende

Og hver Fastesuld for mig;

Den Trolose selv skal Kiende,

Alt jeg veed at kævne Svig.

Harm og Havn mit Brast omgønder.

Ha! — See hvilke Furier!

Men i Helvede vel er

Id, som meere voldsom brænder?

(Han gaar bort.)

Fjerde Optrin.

Sersale, Orsini, dernæst begge Albanerne.

Sers. Ut! lader os følge ham, mine Venner! Jeg vilde ik-
ke, han skulde gaar for vidt; Man kan jo forsøge en let-
tere Vey.

Ors. He! nu er det ikke Tid at betænke sig længe. Vore Fore-
tagender maae strax gaar for sig; Følg mig!

Sers. Saa kom!

(De gaar begge Albanerne i Møde.)

Alex. Hvorhen, Forbørne!

J. Fr. Holla! hie! Jeg veed, at her er en Sammenrottelse mod
os i Giarde; Jeg veed, at man toler om Aaaben og Be-
væbne, og at I med væbnet Haand vil vælge en Pave
efter eders Behag. Jeg veed, at vores misbhager
eder, blot fordi han er værdigere. Vi ville tilsidst see,
hvem af os der skal vinde.

Ors. (Jeg ryfter af Brede.)

Sers.

Sers. Men hvem er du, at du tør giøre Cardinal Negroni den pavelige Stool stridig!

J. Sr. Jeg er Een, som ikke er bange for dig, det kan være dig nok.

Alex. Ved en Paves Balg see vi paa, hvad der er myrkt, rets-
færdigt, fornuftigt og rimeligt. Tænker, Cohaler og
private Hensigter, ere os ubekiendte Navne; Hvor Alba-
nerne ere, der ere ingen Skurker.

Sers. Vi skal forsvare vore Grunde med Ræverne.

J. Sr. Og vi skal understøtte vores ved at sparke, om det be-
høves.

Ors. Jeg veed, at eders Pave ikke behager min Konge; han
vil ikke have ham, og han skal nok viide at understøtte,
hvad han har sagt.

Alex. Hvad kommer det os ved?

J. Sr. Vi dependere ikke af ham.

Omsonst din Konge sig modsætter,
Gik ham: Forgives han med Cardinaler trætter;
Vi os af Frygt ei efter Konger retter.

Men I, alt hvad I har i Sinde,
I give Navn af Nidkærhed
For eders Konge; thi hos ham man ei skal finde

Gaa stor og stolt Forbovenhed. (Hangaar bort.)

Femte Dyrin.

Orsini, Sersale og Alexander Albani.

Sers. Jeg seer det meget vel, at denne Tvist maae afgjøres
med Vaaben. (Han gaaer bort.)

Ors. Og dersom der er nogen, som underskaaer sig at giøre den
store Negroni Tronen stridig, han skal komme til at for-
tryde sin Stolthed; Gierer eder imidlertid særdige til
Modværg; Vi skal om et lidt tale med dem paa en an-
den Maade.

(Han gaaer truende bort.)

Alex. Gaae, jeg frygter ikke for dig; Jeg skal nok viide at for-
svare mig; Venner! staaer særdige paa første Vint. Føl-
ger mig kuns overalt, hvor jeg fører eder, staaer mig bi,
jeg sætter min Liid til eder.

(Han gaaer bort med Folge.)

Siet

Siette Dyrtrin.

Et Kammer, bestemt til Cardinalernes Forsnæstelse. Man seer dem sidde ved et Bord: Corsini, som spiser en stægt Due; Delci, som spiser en Eggeløse; Calino med en Glaske og drikker. Tracietta, som drikker Kaffee, og efterseer nogle Regninger; Ikke langt fra Bordet sidder Carraccio i en Lehnstol, varmer sig ved en Kamin, spiser Honningeløse, og læser Aviser.

Tutti. Hil dine Kamre, Conclav! Hil dig o gyldene Frihed.

Corf. Her, hvor denne unge og velstægt Due
Hejrer min krasene Gane og Smag,
Her tør jeg for Liff og Forgift ikke grue:
Her lever jeg roelig, mig selv til Behag!

Tutti. Hil dine Kamre, Conclav! Hil dig, o gyldene Frihed.

Delci. Saa rar som hin Due er min Eggeløse,
En Delicatesse som denne, saa sund
Jeg ei veed at nævne, som bedre kan smage;
Her stader man ikke sin Sundhed og Pung.

Tutti. Hil dine Kamre, Conclav, Hil dig, o gyldene Frihed.

Cal. Naar sorteste Skyer i Sielen sig taarne,
Jeg disse adspredde da ved et Glas Vijn;
Da høres i Brygget ei Uveir at storme,
Da styres min Galde, da stilles mit Sind.

Tutti. Hil dine Kamre, Conclav, Hil dig, o gyldene Frihed.

Trac. Her mig ingen seenhiertet Creditor plager,
Som taler om Beretret bister og vrede;
Man tør over Skylden en Strøg ikke drage,
De Karle, desvære! lig Ustræk ei veed.

Tutti. Hil dine Kamre, Conclav! Hil dig, o gyldene Frihed.

Carr. Her, hvor min Spadseergang.

Corf. Hvad er det?

Del. Hvad hører jeg?

Cal. O Himmel!

(Man raaber inderst paa Scenen: I Gevær! I Gevær!)

Man hører en forskrækkelig Allarm af Vaaben og Slagsmaal, hvilken kommer nærmere. De 5 Cardinaler staae i en Høft op fra deres Pladser, lade alting falde, og løbe forskædede hist og her; I det de gaa, støde de sig, falde over hinanden, staae op igien, og falde paa nye mellem Stole og Borde.

Cal. Barmhiertighed, o Gud!

Corf. Barmhiertighed!

Larac.

Carac. Hielp; jeg døer; hielp!

Del. Alt! for Guds Skyld! hielp dog nogen mig!

Traj. Jeg falder i Afmagt.

Cal. Hvor er jeg?

Corf. Jeg skælver, jeg sveder.

Carac. Jeg fryser.

Alle: Staae os dog denne Gang bi, alle i Himmels Helgner!

(Løbe i Uorden derfra.)

Syvende Optrin.

Paa venstre Haand røffe Kammerienerne og Conclaviserne af Bernis Partie frem; paa højre Haand de Sammenrøttede af det Albaniske Partie; Derpaa følger en Skærmadse med Ritualer, Blækhus, Sandbasser, Hatter og Huer, som ender sig med Bernis Nederlag, der træder frem med en Ritual i Haanden og uden Vard, og sammenfalder sine, som vare adspredte ved Flugt; Derpaa Gersale og Zelada.

Bern. Holdt! I Polstroner! Alt med Flugten forhverves; Na-
vedømmet kun slet. Men til hvem taler jeg? Frygt kien-
der ingen Love; Min Vanlykke betager endog den Tap-
perste Modet: Saa har da Stikbuen saa megen Hø-
agtelse for Albani, og saa liden for mig? Nu er jeg træt
af at see meere. (Vil gaae bort.)

Sers. Bernis! Hvad gjør du?

Bern. Ven! jeg gaaer for at skjule for andres og mine egne Dø-
en ulykkelig Gienstand for en mild Stikbue.

Sers. Og hvorhen?

Bern. Til Sengs, hvor jeg vil sove i det ringeste tre Dage, og
være skjult for Dagens og Stjernernes Lys, uden at no-
gen skal høre det mindste fra mig.

Sers. Dertil er nu ingen Tid: Maaskee Himlen har endnu
nogen Medlidenshed med os. Døden allene kan betage
os alt Haab.

Zel. Saa har da Albanerne vundet? De leve! de leve! (Han
kommer alad frem, uden at see Bernis og Gersale.)
Himmel! hvilket Nøde! Bernis.

Bern. Endelig, Zelada! triumfere de Albaner; Alle mine An-
stalter ere omstødte.

Zel.

Zel. Hvad hører jeg? o Himmel! begge Albanerne triumfere? Jere slagne? og hvorfor tyranniske Stierne? hvor stor er din Uretfærdighed! (De har solselig ikke hørt, hvad jeg for sagde) Venner! jeg fornemmer Blodet at fryse i mine Aarer. (Her maade man forandre sit Sprog og forstille sig.)

Bern. Gaae, lev lykkelig!

Sers. Gaae nu, og forlad dig paa dine Venner.

Zel. (Jeg længes efter at tale med Albanerne: Nu hænger min Lykke af dem: Og behager det dem, saa kan jeg læt blive Statssecretær) Høytærede Venner! Lever vel: Vigtige Forretninger kalde mig andensteds hen. Hvad jeg har foret, hvad jeg har lovet eder . . .

(Han gaaer bort.)

Bern. Han er og bliver dog altid en Stielm.

Sers. Altid den samme. Jeg veed, at vort Nederlag fornøyer ham: Jeg er vis paa, han i dette Øjeblik gaaer hen at opsoge Albanerne: Ak! lad ham gaae! vi ville ikke meere tænke paa ham: lad os meget meere søge at forny de sanderreyne Traade i vor Maskine; Lad os ved andre Midler hindre ethvert Balg, som ikke falder paa vor Regroni; I den yderste Nød maade man gribe til andre Midler. Vi kunde jo . . . See der kommer Casali med Tungen af Halsen til os: Hans leende Ansigt lover os Glæde.

Sttende Optrin.

Casali, og de forrige.

Cas. En behagelig Tidende! Venner, glæder eder! Paven er valgt.

Bern. Er han valgt?

(Med Forbauselse.)

Cas. Ja her! Saa snart Slagsmaalet var endt, forsoiede Cardinalerne fulde af Utaalmodighed, sig til den store Sahl . . .

Sers. Man vil kuns viide, hvem Paven er?

Cas. Jeg skal nok sige det. Fulde af Utaalmodighed forsoiede de sig til den store Sahl . . .

Bern. Ey! det forlange vi ikke at viide af dig.

Cas. Lad mig fortælle det i den tilhørlige Orden . . .

Bern. Siig os allene, hvem der har vundet.

Cas.

Cas. Serbelloni har vundet.
 Bern. (Alt! det saae jeg forud.)
 Serf. (Saa er det dog sandt?)
 Cas. Men hvorledes? Eder's Ansigter blive saa mørke ved den-
 ne Nyhed. Behager Paven eder ikke?
 Bern. Alt! nu er der intet Haab for Negroni.
 Serf. Meer end du troer.
 Cas. Hvad siger I? Himmel! hvad hører jeg?
 Serf. Endnu kan det vel skee, at Negroni bliver Pave og ikke
 Serbelloni.
 Cas. Hvilken en Forvirring!
 Bern. Jeg begriber ikke, hvad du vil sige.

(Til Serfale.)

Serf. Har du intet Hemmeligt fra Frankrig?
 Bern. Jo! hvorfor?
 Serf. Saa gaae og giv Serbelloni Udsøkkelsen.
 Bern. Det er sandt, du raader ikke saa ilde, derpaa tænkte jeg ei.
 Serf. Jeg vil i dit Navn gaae til ham, bliu du her tilbage.
 Cas. Saaledes, mine Herrer! . . .
 Serf. Bliver Serbelloni stødt fra Tronen, saa skal vi nok finde
 Middel at sætte Negroni igjen derpaa.
 Cas. Saa vidt jeg seer, mishager den valgte Pave eder.
 Bern. Vi ville ikke paa nogen Maade have ham.

(Sers. og Bern. gaae bort.)

Niende Optrin.

Casali, Alex. Albani og Calino.

Cas. Men hvad ont har Serbelloni gjort? o Himmel! Du
 elendige Cardinal! Hvilket Tordenslag bliver dette
 for dig! Vilde Himlen, jeg kunde hindre det. Jeg selv
 lider . . .
 Alex. Kom, at salde den nye Pave til Fode! Kom Ven!
 (Til Calino.)
 Cal. Jeg er færdig. Hvilken Fornoielse!
 Cas. Hvor gaae I hen, mine Herrer! i dette Nieblit?
 Alex. Alt kaste os for Pavens Fodder, for Serbelloni, paa det
 han skal give os sin Velsignelse.
 Cas. Gaaer ikke.
 Alex. Hvorfor ikke?

Cas.

- Cas. I gaar forgiæves: Serbelloni er ikke meere Pave.
 Alex. Hvorledes?
 Cal. Hvad hører jeg?
 Cas. Franterig udelukker ham, og der er ingen Redning for.
 Alex. Al den arme Serbelloni!
 Cal. Hvilket haardt Slag!
 Alex. Hvoraf veed du det?
 Cas. Al Gersale selv, som gik i en Hast i Bernis Ravn at bringe Forsamlingen denne Tidende.
 Alex. O Skiebne! Jeg er uden for mig selv.
 Cal. Jeg er ganske forvirret. Men veed Serbelloni det?
 Cas. Nei vist ikke: thi han var ikke nærværende i den store Forsamling, da Valget faldt paa ham: hans besværlige Podagra holdt ham tilbage i hans Celle.
 Alex. Hvad vil den Ulykkelige sige til denne bedrøvelige Nyhed?
 Cas. Hans Skiebne er Medlidenhed værd. Gud! der kommer han just.
 Alex. Al! Jeg mangler Mod til at fortælle ham denne Tiddragelse.
 Cas. Ved at see ham, standser Blodet i alle mine Aarer.
 Alex. Jeg har ikke det Hjerte at see ham i Ansigtet.

Tiende Optrin.

- Serb. Mine Herrer! ... Gud! hvad er paa Færde? hvortil skal denne Blegghed i eders Ansigter, denne Tausshed? Hvad ville I sige dermed?
 Alex. Al! de andre kan sige dig Aarsagen.
 Serb. Hvad er det da? tænk!
 Cas. Jeg ... Hvad skal jeg sige?
 Cal. Hvilken Ulykke!
 Cas. For Guds Skyld lad os tie.
 Cal. Det kommer ikke mig til at tale.
 Serb. Jeg foruroliges paa tusinde Maader. Jeg forestiller mig tusinde ulykkelige Tilfælde: Al for Himlens Skyld! forklar eder, hvad er skeet? Tael, Alexander! troer du mig maaskee ikke? Jeg kan dog rose mig af ... Men, o Himmel! du græder. Hvad skal disse Taarer sige?
 Alex. Arme Ven! jeg beklager dig.

Serb. Og jeg, jeg veed endnu intet. Imidlertid er jeg dog den, som tilforn fik dig til at tale med mig i hemmelige Sager; Svar, er det ikke sandt?

Alex. Sid det ikke var så!

Serb. Men for at sige dig Sandhed, Albani! Du faaer mig til at lee. Jeg vidste dog intet.... Saa længe jeg ikke veed noget af eders Ting, vil jeg blive fornøiet, og ikke lade mig forvirre ved eders Snak. Vil du ikke sige mig, hvad der er hænder?

Alex. Kære Serbelloni! Lad af at friste mig derfor. Af, hvis du vidste, arme Cardinal, hvad du vil faa at vide, ferend Solen gaaer ned, saa skulde du ikke see saa fornøiet ud.

Arme Serbelloni!

Din tynde Skjæbne veed ei du!

O tier dog for Serbelloni,

Hvad ham skal hændes om et Nu! —

Himmelen dog veed,

Hoordan en Times Tid

Kan faa forandre det, hvortil man slog sin Tid;

Skjæbne! hvilken Grusomhed!

(Gaaer bort tilligemed Casali og Calino.)

Serb. Siden denne ikke vil opløse mig Knuden, saa vil jeg selv søge at udforske det, og det saa snart, som mueligt er.

(Han gaaer bort.)

Ellevte Optrin.

En stor oplust Sahl, der er bestemt til Serbelloni Bals, og hvori befinde sig allerede to tredie Deele af Cardinalerne, der ere alle eensstemmige. Paa Siden er Tronen og den tredobbelte Krone.

Johan Franz Albani, Carl Rezzonico og dernæst Serbelloni.

J. Fr. Og Serbelloni?

C. R. Og Serbelloni kommer ikke?

J. Fr. Søger ham op. (Til Conclavisterne.)

C. R. Forer ham herhen, uagtet hans Tilstand

(Til de samme.)

J. Fr. Af! nej, bliver her, der kommer han selv. Kom, Ben, og trøst med din Rørværelse alle vore Hjerter.

Serb. Jeg men maaskee hvad seer jeg? Store Guld.

J. Fr.

J. Jr. Vi ere dine Vasaller, og du er vor Pave. Der mangler nu intet uden den sidste høytidelige Eed.

Serb. Staaer op, af, aldrig! Hvad hører jeg? (De knæse alle ned.)
(De staae op.)
 Jeg Pave, Jeg eders Ansører, Al! jeg erkiender min Uværdighed: der ere andre iblandt eder, der bedre tilkommer denne Ære; vender derfor til en værdigere eders Gave, jeg tager ikke imod den.

J. Jr. Din Bædderhed, Prints, lærer dig ei at tragte efter Tronen; men lad samme Bædderhed ogsaa lære dig, ikke at afslaae den. Lad os see den tredobbelte Krone paa dit Hoved; enhver ønsker, enhver forlanger det, og enhver kalder dig Pave.

Serb. Velan da! I vil saa have det, jeg antager det; men min Regiering begynder under saa mange Elendigheder og Forvirringer, at min uersarne Haand skælver af Frygt for at tage fat paa Roret. Jeg veed, at Brede skjuler sig i Hierter hos nogle af eder, og at Ueenighed har endnu meere forbittret Gemytterne siden sidste Dispute. Jeg seer ikke Serfale her; hvor er Vernis og Orsini? Al! før opsluge Jorden mig, før jeg besfiger Tronen, uden jeg først seer alle Cardinalernes Hierter forene i en behagelig Fred, og upaatvivlelige Kiendetegn paa deres gjensidige Kierlighed og Venstabskab.

J. Jr. O ædle, o værdige Tanker for en stor og til Tronen sed Giel! Det skal være vor Sag at foreene de ueenige Hierter igien med hinanden: Det love vi dig, tvivl ikke derom: Imidlertid tag imod denne Krone, og lad os endelig see den paa dit Hoved. . . .

(Han tager Kronen for at sætte den paa ham.)

Tolvte Optrin.

Serfale, som kommer løbende, og de forrige.

Sers. Holla! hvad gjer du? (Til Job. Jr.)

Serb. Serfale! endelig har jeg den Lykke at see dig igien: Elig mig engang, er Vernis Liv i Sikkerhed? Jeg kan maa-
 see være ham nyttig: Hvad gjer du?

Sers. Vernis stikker mig nu just til dig.

Serb. Nu, saa lad os da gaae til ham til et Tegn paa Fred og et sandt Vennskab.

Sers. Det er ikke det, han forlanger af dig; men din Krone.

Serb. Hvorledes?

Sers. Hans Konge udelukker dig fra Tronen.

J. Sr. (Hvilket Jordenslag!)

L. R. (Jeg er ganske forvirret!)

Sers. Jeg beklager dig (med en spodst Mine.) Men du veed vel, at Lykken er foranderlig, og driver sit Spil med at op- høje og nedstyrte, snart Een, snart en anden.

J. Sr. Men sagte!

L. R. Ikke saa hidsig.

Serb. Stille; jeg vil tale. Du kender mig ikke endnu til Gavn, Serfale! Jeg veed, du troer at spille mig paa denne Maade et stort Puds; men jeg leer kun af eders Konstgrebe; Jeg har intet ont gjort, jeg er ikke uærdig til den pavelige Stool, og det er mig nok. Er der nu nogen, der vil gjøre mig Tronen stridig, saa er den der. Jeg vil ikke hindre nogen fra at bestige den. Kronen kan jeg undvære; der! bring den til din Ven, og siig ham, at jeg ikke giver en halv Skilling derfor.

Bring ham ufortøvet Kronen;

Siig ham: Jeg afstod ham Tronen,

Spørg ham ogsaa, om han veed

Om mit Navn Beskeed, —

Han da bliver rød derved!

Hvis mit Liv kan jer behage,

O! saa værre muntre, og

Sørger ej thi jeg skal dog

Koelighed for Døden smage;

(Gaae alle, uden Serfale, bort.)

Trettende Optrin.

Sersfale og Zelada allene, derefter Bernis.

Sersf. Lad det nu gaae, som det kan. Jeg veed, at han endelig lægger den tredobbelte Krone ned; Nu er der intet tilbage uden at sætte den paa en andens Hoved.

Zel. (Paa en andens Hoved! og hvem skal det være? Lad os høre efter.)

Sersf. Hvad veed man? man kunde maaſkee paa nye foreslaaede
Negro-

Negroni; jeg tænker, at det nu lettere skulde lade sig gjøre; nu er det just Tid, at . . .

Bern. Som jeg seer, Serfale! saa har du forrettet min Ordre.

Sers. Jeg har sagt Serbelloni hans Udeluftelse; See, der er den tredobbelte Krone, som et vist Beviis paa hans Afstaaelse.

Bern. Og hvad skal vi nu gjøre?

Sers. Nu skal man paa nye tænke paa Negroni; Nu skal de Albaner ikke kunne gjøre nogen Modsigelse, da Serbelloni er udeluft.

Zel. (Til Negroni!)

Bern. Al! du veed ikke, vi ere robede; at min heele Omgang er bekendt; Dersom man igien søger at bringe Negroni frem, saa seer jeg forud, at man ikke skal udrette noget; at al vor Møje skal være forgæves, og at alle forbittes imod os; Det er bedre, at vi vende vore Dyne til en anden.

Sers. Og hvem tænker du da paa?

Bern. Paa Fantuzzi.

Zel. (Fantuzzi!)

Sers. Det er sandt, det er sandt, han synes mig got flittet.

Bern. Jeg troer, han skal anstaae alle Cardinaler; Lad os gjøre alt, hvad vi kan, for ham; og dersom vi ere saa lykkelige at opøje ham paa Tronen, saa bliver det os altid en Fortieneste.

Sers. Det er sandt.

Zel. (Jeg begriber det alt; Lad os gaae.)

(Gaaer bort paa Tæerne.)

Bern. Jeg løber hen at sige ham det. (Gaaer bort.)

Sers. Jeg skal tale om ham ved at fortælle hans smukke Egenskaber, og jeg skal saae alle til at elske og ære ham. Lad os forlade Negroni; jeg seer, at alle Kneb skulde være forgæves for ham: Lad os tænke paa en anden, og lade ham gaae.

En stæbsom Vinningsmand ombaffer

Med Løst den Vinstok, som er god;

Men naar han seer, at den udarter,

Han den ey længere opvarter;

Men snarere den reent afstaffer,

Som Vinstok uden Liv og Rod.

Ende paa den anden Handling.

Tredie Handling.

Første Optrin.

Et Bærelse, som gaaer lige til den store Vaticanke Plads. Ved Scenens Nabning seer man adskillige af Cardinalernes Kammertiere og Opvartere, som alle ere i forskielligt Arbejde, hvilte synge følgende Chor.

Chor.

Kammert. **G**oldne Dage!
Her stirer man allene for sig selv at kunne behage.

Opvart. For Pokker! det jo ravgalt gaaer,
Og Dievlen veed, hvad Ende det faaer.

Kammert. Her hersker Evedragt frygtelig,
Det og Fornuft forvilde sig;
Omsonst Samvittighed omledes,
Hvor hver med Fodder trædes.

Opvart. For Pokker! det jo ravgalt gaaer,
Og Dievlen veed, hvad Ende det faaer.

Kammert. Endnu er intet Tegn til Fred;
Enhver haardnakket bliver ved;
Dog snart et Livet sammentrækker,
Og Spotteren forskrækker.

Opvart. For Pokker! det jo ravgalt gaaer;
Og Dievlen veed, hvad Ende det faaer.

Kammert. For mangen ærlig Cardinal
Vil vist det hellig Nave-Væl
En Ende faae med Sorg og Smerte.
Sligt ahner alt mit Hierte!

Opvart. For Pokker! det jo ravgalt gaaer;
Og Dievlen veed, hvad Ende det faaer.

Efterat Choret er endt, fremkomme Delci og Corsini, som tale med hinanden, og derefter Zelada.

Del. Saa er der nu intet meere at haabe for Serbelloni.

Cors. Troe mig; min Ven, du tør ikke ved at tvivle derom.

Del. Den ulykkelige Mand! Tænk! hvorledes han maae være til Mode: Jeg forestiller mig al hans Rasehed, al hans Fortvivlelse.

Cors. Hans Fortvivlelse? Nej, min Delci! nej, du bedrager dig; du veed ikke, hvilken Standhaftighed der boer i det-

te

te Bryst. Efterat han seer sig udeløst fra den pavelige
 Værdighed, samlede han alle sin Siels Kræfter sammen;
 han nebligde Kronen, uden at skifte Farve, og med en
 Tone, der maatte opvække i hver, som hørte ham, en
 bellig Gysen, sagde han: Gaae Gersale, til din Ven, bring
 ham denne Krone; jeg giver ikke en halv Stilling derfor.
 Del. O en Helt! Hvo havde troet, at Serbelloni skulde være
 saa stormodig?

Zel. (Hvor er Fantuzzi?) (Vagte paa Skuepladsen.)

Corf. Hørte du, Delci?

Del. Ja, om jeg ikke hørte feil, troer jeg, det var den listige
 Zeladas Røst: Lad os høre til!

Zel. (Fantuzzi! Fantuzzi! hvor er du? Hvo kan sige mig det?
 Uden ham har jeg hverken Røst eller Røe, jeg deer uden
 ham.)

(I det han kommer frem, seer han begge Cardinalerne.)

Corf. Hvad vil du ham dog?

Zel. Kan du sige mig, hvor han er?
 (Med Hæftighed til Corf.)

Corf. Jeg? nej!

Zel. Veed du, hvor han opholder sig?
 (Til Delci, som oven for.)

Del. Men siig, hvad vil du ham? Dremmer du, eller er du
 gal? Hvad er dog det for en Hidsighed? for et Raserie?
 Hvem kan lugte, hvor han er?

Zel. (Uden ham er jeg død. Ak! Guld give, at ingen anden
 skulde komme mig tilforn.)

(I det han seer til alle Sider paa
 Skuepladsen.)

Corf. Troer du da, at vi ere saa dumme . . .

Zel. Naar jeg ikke finder Fantuzzi, hører jeg intet.
 (Gæber ilende bort.)

Del. Ey! lad ham gaae, han har et stort Stielmsstykke for;
 Du veed jo, hvor slange-arted og stem han er.

Corf. Har man nogen Tid seet saa falskt et Menneske? Men
 hvad siger man om Paven? Hvem bliver det?

Del. Hvad kan jeg sige dig midt i saa store og mangfoldige
 Stridigheder og Ueenigheder? Jeg seer endnu ingen Bes-
 gyndelse til Eenighed. Cardinalernes Daarligheder ere
 forsiellige; og Daarer ere de alle, omendstien gamle

nok: Stoltshed, Sierrighed og Kaserie spiller ret Boks
med dem.

Vi os udi en Tilstand finde,
Lig Skibets i Islandt Bølge; —
Thi som de haarde Stormevinde
Gaa ere Cardinalerne.
Hvert Scrutinium et Elixir,
Som det vilde Hav Conclave,
Vor Fornuft vel Styrmand er.
Men — o Bee! — den vil ei have
Die med os: — man her følger
Garen for os. — Kort: hver følger,
Skient med vort Forlis og Tab,
Kun sin egen Videnskab. —

(Han gaar bort.)

Andet Optrin.

Corf. dernæst Giraud, som gjør nogle Luffspring, og synger
en Frank Arie.

Corf. Det er alt for sandt; ved en Paves Balsg tænker ingen
af os enten paa det almindelige Bæste, eller Ret og Vil-
lighed, men paa sin private Fordeel. Holla! en Koppe
god Chokolade med et Par Tvebakter.

(Du sin Kammertjener, der gaar bort.)

Giraud. (Som synger.)

Dagligen din Haardhed sig
Yttrer, Skionnesse, mod mig;
At jeg roer kun dit Dre;
Men kan ei dit Hjerte roe.

At! jeg doer, hold ved mig.

Whllis, mig hør.

Mon det vel forheer dig,

At jeg for dig doer? —

(At! Corf. hører mig;) Jeg troede ikke, du var her
nerværende.

Corf. Bravo, bravo! det er efter min Smag; fortræffeligt!
Jeg har og længe . . . der kommer nogen.

Gir. Hvem kan det dog være?

Corf. Den eene er den yngre Albani.

Gir. Den anden . . .

Corf. Og den anden . . . Bernis . . .

(Seer med et Djenglas.)

Gir.

Gir. Er det Bernis, som gaaer ved Siden af Albani? Lev vel Corsini! Jeg gaaer tilbage til min Celle.

(Han gaaer bort.)

Cors. Og min Chocolade kommer ikke endnu.

(Han gaaer bort.)

Fredie Optrin.

Johan Franz Albani og Bernis.

J. Fr. Alting gaaer got, Bernis! naar jeg kun ikke seer Negroni at bestige den pavelige Stool, saa maae hvem, der vil, gierne blive Pave; Jeg er fornøjet, og skal ikke for-
kaste den, du foreslaaer.

Bern. Efterdem Negroni ikke staaer dig ant, saa sig; Men jeg venter, du skal svare oprigtig, hvad synes dig om Fantuzzi?

J. Fr. Om Fantuzzi? Jeg maatte være fra Forstanden, om jeg vilde gjøre ham Ironen stridig; Jeg elsker og ærer ham, og han er værdig at være Pave.

Bern. Men hvo veed, om din Onkles, den uovertalelige Alexander, vil bekvemme sig til dette Valg.

J. Fr. Tvivl ikke derom, og lad mig sørge derfor. Og skal da Conclavet være evig? Jeg er vis paa, at han ogsaa vil bifalde dette Valg.

Bern. Nu har den Ueenighed og Allarm Ende.

J. Fr. Nu vender Fred og Venstskab tilbage til os. Nu ere vi endelig alle eenige og gode Venner; Conclavet er endt.

Bern. O hvor lykkelige ere vi!

J. Fr. Hæd os! vi see Dagen komme,
Da vor Fængsels Tid er omme.
Fængsel maae for Gribed styre.

Bern. Lyftig! Glæde os betage,
Kierlighed igien vi smage;
Den nu lever op paa os.

J. Fr. Al! jeg hører alle min Jode
Altieres Trulle-Ros.

Bern. Mig nu iler glad imøde
Santa Croce, al min Lyf.

J. Fr. Al! af Glæde, —

Bern. Al! af Fryd, —

J. St. Segner jeg, —

Bern. Doer jeg. —

Begge: Hvo redder af Medynk? I kielse Hierter!

Som sole til Amors henrykkende Smerter;

Alt! maae I dog ikke tilstaae:

Intet kan over Kierlighed gaae. —

(Gaae bort med hinanden.)

Fjerde Optrin.

Et Fjergemat, som gaaer lige til de Raphaelske Værelser.

Santuzzi og Zelada.

Sant. Nei, forlad mig, min Ven, jeg troer dig ikke: Disse smukke Egenstaber finder jeg ingenlunde hos mig: Jeg seer ikke heller nogen Marsag til saa overordentlige Lovtaler, hvormed din Mund beærer mig. (Jeg veed vel af Erfarenhed, at hans Hierte og Mund aldrig stemme overeens: Enten vil han forraade mig, eller han allere-
de har gjort det.)

(For sig selv.)

Zel. Hvorledes? Du kan ikke troe min sandfærdige Tale?

Sant. Zelada! For Guds Skyld slip mig, og tie.

Zel. Alt min Mund skal tie? Nej! det skal aldrig stee; Jeg ber ikke adlyde dig; jeg vil, at enhver skal viide, af hvilke Dyder dit Hierte er fuldt. Du er Verdens og Roms Stytte og Vre; Sandhed og Næsfærdighed tale altid af dig. Du er Kronen værdigere end vi alle, saa mange vi end ere.

Sant. (Dette Menneske har vist et stort Stielmsstykke i Hovedet.) Zelada, jeg veed, at disse konstlede Lovtaler af dig ere falske; og om de end vare sande, saa skulde de dog mishage mig i din Mund.

Zel. Hvorledes! Du foragter den oprigtige Tribut, som min Mund skylder dig?

Sant. Tiden er mig alt for kostbar, at jeg skulde spille den her for at høre paa dig: Naar du har intet andet at sige mig, saa gaae din Vey, eller jeg gaaer. Jeg veed, at Alexander Albani, hvorfors, er mig ubevidst, søger alle-
vegne om mig.

Zel. Jeg tie om dig? Men hvorledes vil du, at jeg skal giøre det?

Sant.

Sant. Nu vel! Eftersom det behager dig, vil jeg ikke længere trættes med dig. Følg din naturlige Drift. Jeg for min Deel har nok . . . forstaaer de, farvel!

(Gaaer bort.)

Femte Optrin.

Zelada allene.

Ney, jeg lader endnu ikke af; Jeg vil anvende al Konst, indtil jeg bringer det saa vidt, at jeg vinder hans Tilbeielighed og Hierte. Bliwer dog Steenens medskabte Haardhed overvunden af Vanddraaberne, naar de ofte bedrybe den; Maae den eldgamle Steen-Eg omsider give efter for den uafsladelige Dres igientagne Hug; saa maae Fantuzzi være haardere og stivere end Steen og Eg.

Døbt udi mit Bryst

Endet denne Kist:

See, din Lytt

Dg din Attraae kommer vist.

(Han gaaer bort.)

Siette Optrin.

Et prægtigt Vaticanst Gallerie, udsmykket med Pavernes Portræter i Stort, med Rammer om.

Alexander Albani og Fantuzzi.

Sant. Det var en Grusomhed, Albani! om du bedrog mig.

Alex. Himmel! bedrage dig? og hvorfor? Du skal see, førend Solen gaaer ned, skal du være Pave.

Sant. Men hvorledes har alting kunnet i et Dieblisk saaledes forandre sig! Dg Serbelloni?

Alex. Han betymer sig ikke om Tronen.

Sant. Dg hvad vil Negroni sige? Du veed dog . . .

Alex. Negroni giver sig tilfreds, og da han seer, at Valget ikke kan falde paa ham, er han fornøiet, at det træffer dig, og enhver svømmer i Fryd og Glæde.

Sant. Himmel! hvilket Strid er det for mig;

Alex. Stridet er stort; men en standhaftig Dyd overvinder dog endelig alt.

Sant.

Sant. Men i disse saa uheldige Dage, Al! du veed, hvor mange Beskymringer der omringe en Pape. . . .

Alex. Du vel da, Ven! da jeg endnu kan kalde dig saaledes; For i alle dine Handlinger blot din Kierlighed til Retfærdighed, din gode Samvittighed og din Fornuft, og overlad Himlen at sørge for det øvrige: Det er din Pligt. En skønt guddommelig Kraft skal give din matte Siel Styrke og Bederøvgelse. Tag dig dine Forgængeres berømmelige Exemppler til Nynster. Betragt, hvorledes Orsini (vegende paa et af Skilderierne) handthaver sin Kirkes Rettigheder, bemøjer sig uafslædig for at ydmyge sine Fienders Stoltbed, og at udbrede Konger og Overflodighed i Rom.

Sant. Det er sandt: Erindringen af hans store Gjerninger er endnu altid levende.

Alex. (Vegende paa et andet Stykke.) Betragt Corsini, der vaager for sine Underdaneres Ere og Velfaard; See de prægtige Enganger, som han har opført; See, hvor Havnen ved Ancona paa Grænderne af Venedig rejser sig; See her Lambertini, (vegende igjen paa et af Skilderierne,) som beskutter Videnskaberne, der indblæser den sande Dyd i alles Hjerter. Betragt Ganganelli, (atter vegende paa et andet,) som giver Verden Fred, der med et Vink gjør sig Portugal, Avignon og Benevent igjen underdanig.

Sant. O! store Mænd, værdige den himmelske Forsamling.

Alex. Men af! Jeg betragter nu disse fra engangse anden Side. See Corsini, der, henreven af en umættelig Tenge-Gierrighed, forsalter Mynten. Betragt Orsini, der lader sig regiere af den berøgte Coscia, og lever kun hende til Behag. Betragt Lambertini, der af en uhørt Nederdrægtighed sælger til Spanien den Ret at give visse geistlige Embeder bort, hvorved Staden siden maatte lide forfærdelige Plager af Hungers Nød. See . . . o Wee! Ganganelli, som, forført af Bischi, af Giorgi, og af Lovatti, bliver Roms Udsvær og Morder. See den Skiage fra Livoli, som, uden at blive rød, ligger og sover i Bontemps Arme. Al! Konfirmeren seiler her. Aldrig skulde han saa dybt fornede sin Vensel. Vaverne opvække Medynk, de ere ikke meere dem, de være. Derfor du ønsker at ende et roesværdigt Liv paa Tronen, saa sne deres Laster, og følg deres Dyder.

Sant. O Gud! Disse Skilderier opfyld mig med Skrak.

Alex. Jeg har allerede sagt dig Ven! gjør din Pligt; i øvrigt er al Frygt unyttig.

Envende Optrin.

Sersale ilende, og de forrige.

Sers. O Wee!

Alex. Sersale! hvad er der?

Sers. Veterani døer.

Sant. Hvem har da bragt ham af Dage?

Sers. O Gud! Zelada,

Alex. Og hvorledes?

Sers.

Sers. Jeg skal sige dig: Zelada fuld af Utaalmodighed, jeg veed ikke hvorfor, efterat træffe Fantuzzi igien, stoder, kaster og vender han alle over Ende, som kom ham i Veien. Endelig bliver han Fantuzzi langt fra vaer. Som en Vind styr han derfra, giennem den korteste Vej sætter han efter ham. Han opdager en skidt, oensom og snever Trappe, af hvilken Veterani med megen Baersomhed nedsteeg. Denne gamle fortjenede og til Flugten udvigtige Mand fornemmer denne Rasende at nedstige bag efter sig; Hielp, raaber han, redder for Guds Skyld, men den Stolte, uden at fiere sig om hans Ord, striger, jeg vil her forbi, jeg vil her forbi, og i det han siger det, stoder han til ham. Den uheldige Mand styrter ved dette Stød ligesom en Steen ned fra den høje Trappe, og ligger der bleg, uden Liv, Ansigtet forkrævet, fuld af Saar, og svømmende i sit Blod.

Den værdige!

Alf. Den usoråmmede! ha! jeg vilde . . .

Sers. Men er du ikke i Dag vor Forstander?

Alf. Nu jo!

Sers. Du saa strax da saa ond en Cardinal, og lad Conclavet have i hans Straf et takværdigt Exempel.

Alf. Men min Broder-Son, der i Dag er min Collega, hvad gjør han? hvad siger han? har han ladet ham fængsle?

Sers. Ja; han har strax ladet ham lægge i fænger: Se, der fører han ham just til dig, men hans Mafyn er derfor ikke mindre fræk og trodsig.

Attende Optrin.

Zelada i Fænger i mellem Conclavets Opvartere, og foran for ham Johan Franz Albani, og de forrige.

Alf. Forbavne! hvad hører jeg? (Til Zelada.) Tael, sig, hvad har du gjort! Din Forbrydelse skrækker dig ikke det mindste, gjør dig ikke eensgang rød? Tael. Den Forræder svarer ikke engang. Men, sig, Zelada, hører du ikke, at jeg taler til dig? Er da min Tael for en Straffskyldig, som du, ubetydende og foragtelig?

Zel. Naar du taler saaledes, taler du ikke med mig.

Alf. Hvilken Formastelse! og jeg taaler det endnu? Er din Græfthed endnu lige saa stor, da du ligger sluttet i Fænger?

Zel. Jeg forandrer mig ikke. Jeg skal altid blive den samme; enten er jeg uskyldig, eller om jeg er strafværdig, saa er det kun fordi, da I alle vare mig imod, og ingen vilde have mig til Statsfjende; jeg da ikke søgte at dræbe eller alle med hinanden, saa mange Jere, med Ild, Dolk og Forgift. Ja, derover lider jeg Samvittigheds Bid; det er min Forbrydelse; jeg er alt for lastværdig; jeg erkender det selv.

Alf. Alt! du Uheldige!

J. Fr. Alt du Stolte!

Alf. Den nye Rave skal affige Donnen over ham; han forbittrer mig

mig saa meget, at jeg ikke meere vil høre ham, jeg tør ikke forme-
delsi min Brede betroe mig til at domme ham.

Troelose! jeg kan ei indsee,

Om du er meere grum en gal og rasende:

O! hvis du kun dit Ansigt saae,

Du skulde for dig selv da Afkye saae.

Holla! forvarer ham i det haardeste Fængsel.

(Til Opvarterne.)

Bel. Gorgiæpes, Albani, tænker du at skrække mig. Midt under tu-
sinde gruelige Pinsler skal du see, hvem jeg er; Du skal see, hvor-
ledes man daer. Og denne Tilstand skal de endnu staa for mig.

Besaler Skæbnens Gruesomhed

Min Død; velan! jeg er bereed.

Brods, nogen mindste Skærf skal mærke

Hos mig! -- Nei! jeg vil doe den Stærke --

Og lig den tusindaarig Feg;

Hi, naar den sig til Galbet strækker,

Det Hiera, som hoit mod Skjen stæeg

Den da med sig til Jorden trækker.

(Gaaer bort mellem Opvarterne, bag efter dem J. Fr.)

Alex. Gaae kun, du skal snart erfare det. (Til Belada) Men, Ven,
(til Gersale) hvad gjør imidlertid Veterani? kan hans Liv end-
nu reddes? Lad os gaae til ham. Lad os forsøge, om Bund-
lægerne kan ikke paa nogen Maade med deres Kunst komme
ham til Hielp.

(Han gaaer bort.)

Gers. Lad os gjøre alt, hvad vi kan.

(Han gaaer bort.)

Niende Optrin.

Veterani saaret, sidder med indbundet Hoved paa en Sofa; ved Si-
den af ham Cardinal Desini, Læger og Chirurgi, som opvarte og
holde ham; dernæst Alexander og Johan Grantz Albani,
Fantuzzi og Gersale.

Bet. Slip mig, Desini.

Des. Troe ikke, jeg slipper dig; saa lange jeg seer dit Liv i Fare, vil
jeg ikke gaae fra dig. (Guld! hielp os.)

Bet. Du gjør mine Saar endnu slemmere ved saa ofte at røre ved
dem.

Des. Nu vel da! naar du ikke vil, skal jeg ikke meere røre dem.

Alex. (Som tillige med de øvrige nærmer sig til ham.) Guld! han le-
ver endnu.

Gers. Han drager endnu sin Aande.

Gant. Endnu er ikke alt Haab forloret.

Des. Hans beklemte Siel sukker, men den er ikke endnu udfaren; hans
Aande er varm; Pusten staaer, og Hjertet pigger endnu i ham.

(Han rører ved ham.)

Bet. Bær mig i det ringeste i min Seng for at doe der.

Alex.

Alex. Ja, bærer ham i hans Seng, det er fornøftigt: Kom du imidlertid med mig. Det er Tid at sætte dig Kronen paa.
(Til Fantuzzi.)

Fant. Jeg følger dia.

Alex. Vi dærer imidlertid Omsorg for den Syge. Jeg kommer om et ødet igien, (til Lægerne) og du (til Orsini) du maae ikke endnu forlade ham.
(Han gaaer bort med Fantuzzi.)

Tiende Optrin.

Orsini og Veterani, Lægerne, Chirurgi og Opbarterne, der skal bære ham i Sengen.

Ors. Menfœrend vi tage ham op, lad os forsøge at give hans mattede Læge Gæster nogen Størfelse: Lad os toe hans Lindinge med vellugtende Bænde, med stærke Essencer.
(De toe ham med vellugtende Bænde.)

Bet. Al! Jeg faaer Luft.

Ors. Han finder allerede Linding.

Bet. Sagte for Guds Skyld; (Til Tjenerne, som bære ham) jeg bliver afmægtig. Kammeret løber om. . . . Hvor er min Seng?

Ors. Prints! tab ikke Modet; jeg er hos dig.
(De gaaer bort.)

Ellevte Optrin.

En stor oplyst Sahl med en Trone i Midten til Pævens Krone. Ved Skuepladens Aabning lader sig høre en majestætisk Symphonie, og fra det bageste af Skuepladsen kommer Cardinalerne Par vis, for ved dem Conclavisterne, Conclavets Sekretær, Skriftefaderen, Sakristiebeholderen og Ceremoniemeisterne. Pæven bliver ført og opbarret af Cardinalerne von Bernis og Alexander Albani. Ceremoniemeisterne stille Cardinalerne i en stor Sirkel rundt om Tronen; bag ved dem fremtræder Fantuzzi i pavelige Klæder.

Fant. Prints! At jeg i Dag bestiger Tronen, det er en Frugt af eders Kierlighed og af eders Nidkierhed. Iblandt de mangfoldige Lykkeligheder, som ere forbundne med den pavelige Bærdighed, er den Erinding, at det altfammen er eders Gave, den største, som jeg skal nyde paa Tronen.

Alex. Store Tyrte! enhver af os har Marsag til at være glad. Allerede sætter dit Valg, Himmelens Valg, heele Rom i Hærfælle. Den graaehærdede, den mandlige, Alder, den muntre Ungdom, det smukke Lion, alle klappe med Hænderne. Selv det lidet ufrødlige Bærn, uden at vide, hvorfor, men opmuntret ved et almindeligt Exempel, raaber: Fantuzzi er Pæve; Til Tempelen! Til Tempelen!

Fant. Jeg erkjender saa stor en Kierlighed.

Bet. Al! kjereste Prints, tillad, at jeg endelig seer dig paa Tronen, det er Maalet for alle mine Ønsker.

Fantuzzi bestiger Tronen. Den prægtige Symphonie begynder igien, og imidlertid sætte Cardinalerne Albani og Bernis Kronen paa ham.
De

De kusse først knælende hans Haand, og give ham Greds-Knuset; sit-
 le sig derefter den ene paa den højre, den anden paa den venstre, Side
 af Paven, imedens de øvrige Cardinaler forrette samme Ceremonie.
 Pant. I, som opamme i eders Bryst Nidkierhed, Moed, Erfarenhed,
 og Troeskab, til eder overgiver og betroer jeg mig ganske og af-
 deles. Bærer Regjerings Sorgerne med mig, og hjælper mig
 at bære den Krons, som I have givet mig, at dens Tyngde ikke
 skal falde mig besværlig. Saa længe jeg lever, skal I aldrig
 have Anrsag at tvivle om min Hengivenhed for eder. Jeg vil
 stræbe at see eder alle lykkelige og fornøiede. Allene een Bevaa-
 genhed udbeder jeg mig i Dag af eder. Ingen bede for Zelada.
 Enten det er Ret eller Uret, jeg vil ikke høre tale om ham.

Sidste Optrin.

Johan Franz, Albani og de forrige.

J. Fr. Zelada er død.

Pant. Hvorledes?

Alfr. Hvad hører jeg?

J. Fr. Den Overmodige! da han ikke længer kunde taale at ligge i
 Kanker og Baand, da han saae, at alt hans Haab at herke
 over os var blevet til intet, saa stampede han, rasede, ræ-
 vander, og fordreiede de halvbrusne Wyne af Rasenhed. En-
 delig, da han ikke kunde udøse sin Vrede, overfaldt ham
 pludselig Galdens Overløb, der uventet kvalte ham, og han døde.

Pant. Al!

J. Fr. Jeg har endnu ikke forvundet den Skræk. Den Afstuelige ud-
 stødte tusinde græffelige Forbandelser, i det han døde. Kort,
 hans Død var lig hans Liv; iløste, rasede, trodsige, forskæk-
 kelige og grumme vare hans sidste Bevægelser, hans sidste Ord.

Pant. O retfærdige Guld!

Alfr. (Til Opvarterne.) Bring ham usfortøvet til Jorden, at han
 ikke foraster os denne Dags Glæde.

J. Fr. (Som seer Zeladas Lig at bæres forbi.) O et Syn! o! en
 bitter Erindring!

Bern. Hellige Fader! dine Børn ønske at see dig. Und det ganske
 Folk den Trøst at see dig. Jeg beder dig indstændig.

Alfr. Alle ønske det . . .

Pant. Vel an da; lad os gaar.

Chor af Opvarterne.

Op Brødre, vær lystig! nu er det dog dagel,

At dette fordævelte Hundsvotterie

Her sængslet at sidde, en Ende har taget,

Vi Dagen til Væ vil nu hemme i!

Ende paa Skuespillet.

